

ÅRSRAPPORT 2015

INNHold

1. INNLEDNING	1
2. BARNESAKKYNDIG KOMMISSJON.....	2
2.1 Antall saker	2
2.2 Behandlede saker	2
2.3 Saksbehandlingstid	3
2.4 Oppdragsgivere.....	4
2.5 Eksterne henvendelser.....	4
2.6 Kommisjonens virksomhet i 2015.....	4
2.7 Evaluering av Barnesakkyndig kommisjon	5
3. SEKRETARIATET	6
3.1 Sekretariatets virksomhet 2015	6
3.2 Regnskap 2015	6

1. INNLEDNING

Barnesakkyndig kommisjon skal kvalitetssikre alle rapporter avgitt av sakkyndige i barnevernssaker, enten de er bestilt av barneverntjenesten, fylkesnemnda, domstolene eller de private parter. Først når en rapport er gjennomgått av kommisjonen kan den gi grunnlag for tiltak i henhold til barnevernlovens kapittel 4. Også når en sakkyndig rapport legges til grunn for at barneverntjenesten henlegger saken, skal rapporten legges frem for kommisjonen. Kommisjonens virksomhet er hjemlet i barnevernloven § 2-5 med tilhørende forskrift.

Nåværende kommisjon er oppnevnt for perioden 25.01.13 – 01.09.16. Kommisjonen består av kommisjonsleder og 15 kommisjonsmedlemmer. Statens sivilrettsforvaltning er sekretariat for kommisjonen og yter juridisk og administrativ bistand.

2. BARNESAKKYNDIG KOMMISSJON

2.1 Antall saker

Nedgangen i antall innkomne saker som vi så fra 2013 til 2014 fortsetter. Innkomne saker i 2015 er redusert med 60 saker fra 2014. Ser vi utviklingen over de siste to årene kan det se ut som saksinngangen har stabilisert seg mellom 800 og 900 saker i året.

Tabell 2.1.1 Antall saker¹ - innkommet – behandlet – restanse

	2015	2014	2013	2012	2011
Innkommet	849	913	1004	975	866
Behandlet	847	908	985	988	857
Restanse	20	24	19	0	13

Barnesakkyndig kommisjon ferdigbehandlet 847 saker i 2015. Hastesakene må ofte behandles i løpet av et par dager og forlenger i perioder saksbehandlingstiden på andre saker. Kommisjonen har fortsatt å prioritere hastesaker for å hindre at domstolen eller fylkesnemnda må utsette behandling av berammede saker.

Tabell 2.1.2 Oversikt over utvikling i antall hastesaker

	2015	2014	2013	2012	2011
Totalt antall saker	849	913	1004	975	866
Hastesaker	145	122	141	126	121
% andel hastesaker	17	13,4	14	13	14

2.2 Behandlede saker

Det har vært en reduksjon i andel saker uten bemerkninger sammenliknet med 2014. Andel saker hvor kommisjonen har fremsatt krav om tilleggsrapport eller vurdert rapporten uegnet som sakkyndigbevis har holdt seg noenlunde stabil i forhold til fjoråret.

Tabell 2.2.1 Oversikt over kommisjonens bemerkninger/krav om tilleggsrapport

	2015	% andel	2014	% andel	2013	% andel	2012	% andel	2011 ²	% andel
Ingen bemerkninger	490	57,9	569	62,7	589	59,8	641	64,8	535	62,4
Mindre bemerkninger	115	13,6	85	9,4	97	9,8	110	11,1	27	3,1
Bemerkninger	183	21,6	188	20,7	228	23,1	184	18,6	271	31,6
Krav om tilleggsrapport	46	5,4	46	5	48	4,9	38	3,8	21	2,4
Alvorlige bemerkninger	13	1,5	20	2,2	23	2,3	15	1,5	3	0,3
Sum	847	~100	908	~100	985	~100	988	~100	857	~100

¹ Tallene inkluderer også tilleggsrapporter.

² Kategorien mindre bemerkninger ble registrert kun 2. halvår 2011.

Forholdet mellom de ulike kategorier bemerkninger varierer noe år for år jf. tabell 2.2.1. Slik kommisjonen vurderer det, er dette tilfeldige variasjoner og kan neppe tas til inntekt for svingninger i det generelle nivået på de sakkyndige rapportene. Kommisjonen har imidlertid merket seg at mange av de sakkyndige nå synes å benytte seg av den anbefalte malen for skriving av rapporter som kan lastes ned fra vår hjemmeside. Dette fører til at en høyere andel av rapportene er blitt mer oversiktlige og strukturerte.

En gjennomgang av rapportene som får «alvorlige bemerkninger» og/eller «krav om tilleggsrapport», viser at disse bemerkningskategoriene er fordelt på ulike sakkyndige, og svært få sakkyndige får gjentatte alvorlige bemerkninger eller krav om tilleggsrapport.

Kategorien «mindre bemerkninger» som ble tatt i bruk 2. halvår 2011 er en påpekning av formelle mangler. Dette dreier seg i det vesentlige om informasjon som ikke har betydning for rapportens faglige innhold, men som bør hensyntas av den sakkyndige. Skillet mellom kategoriene «mindre bemerkninger» og «bemerkinger» har bidratt til å synliggjøre at en del av bemerkningene fra kommisjonen skyldes formelle mangler ved rapportene, og ikke faglige mangler eller svakheter. Andelen saker med mindre bemerkninger har økt i forhold til i fjor og tidligere år. Det kan bety at kommisjonen har lagt mer vekt på og funnet flere feil og mangler av formell art i rapportene. Det kan også ha sammenheng med vårt inntrykk av at et økende antall av de sakkyndige rapportene er uforholdsmessig lange. Kommisjonen bemerker ofte lange rapporter og det ser ut til at antall rapporter med over 40 sider har økt.

Det har forekommet dissens eller faglig uenighet i kommisjonen i åtte saker i 2015. Antall saker med dissens var åtte også i 2014 mot syv i 2013 og fem i 2012.

2.3 Saksbehandlingstid

I hovedsak innfrir Barnesakkyndig kommisjon gjeldende saksbehandleingsfrist på 12 dager. Fristen ble overholdt i de fleste sakene. En sak hadde en saksbehandlingstid på mer enn tre uker jf. tabell 2.3.1.

Total gjennomsnittlig saksbehandlingstid var seks dager i 2015, det samme som i 2014.

Tabell 2.3.1

Intervaller ³	2015 Antall saker	% andel	2014 Antall saker	% andel
< 4 dager	130	15,2	104	11,5
5 - 9 dager	600	70,1	650	71,6
10 - 14 dager	99	11,5	129	14,2
15 - 20 dager	25	2,9	19	2,0
> 20 dager	1	0,1	6	0,7
Sum	855⁴	100	908	100

Saksbehandlingstiden kan gå utover fristen i noen ordinære saker. Dette har sammenheng med ferieavvikling og høytider.

Sakene fordeles i all hovedsak samme dag eller dagen etter at de er mottatt i Statens sivilrettsforvaltning. Unntak fra dette har vært i forbindelse med ferieavvikling.

⁴ Grunnet usikkerhet ved manuell telling av saker innkommet i desember 2014 og avsluttet i januar 2015 er det et avvik på 8 saker fra sum behandlede saker i tabell 2.1.1.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid per rapport per medlem var 106 minutter i 2015. I 2014 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid per rapport 102 minutter. Økningen i saksbehandlingstid per medlem kan ha noe sammenheng med økningen i antall rapporter som er uforholdsmessig lange som omtalt i punkt 2.2.

2.4 Oppdragsgivere

Barneverntjenesten er den største oppdragsgiver også i 2015. Tendensen til at andel saker fra barneverntjenestene reduseres har fortsatt i 2015. Sakene fra barneverntjenesten utgjør en andel på 54 % av totalt innkomne saker i 2015, mot vel 60 % i 2014. Saker fra domstolen har økt noe til en andel på 37 % for tingretten mot en andel på 30,8 % i 2014. Saker for lagmannsretten har holdt seg på en andel på 3,2 %.

Det ser ut til være en tendens over flere år at andelen rapporter for barneverntjenestene går ned, mens det er en økning i andelen rapporter for domstolene. Signaler fra barnevernledere⁵ er at denne nedgangen er bevisst og villet fra barneverntjenestens side. Dette kan skyldes økte ressurser og økt kompetanse i barnevernet.

Tabell 2.3 Oversikt over oppdragsgivere

	2015		2014		2013		2012		2011	
	Antall saker	% andel	Antall saker	% andel	Antall saker	% andel	Antall saker	% andel	Antall saker	% andel
Barneverntjenesten	459	54	551	60,4	640	63,7	697	70,5	602	70
Fylkesnemnda	36	4,2	35	3,8	57	5,6	36	3,6	27	3
Tingretten	314	37	281	30,8	284	28,2	224	22,6	211	25
Lagmannsretten	27	3,2	29	3,2	11	1,09	14	1,4	7	1
Private parter	12	1,4	17	1,9	12	1,1	17	1,7	9	1
Høyesterett	1	0,1	0		0		0		1	
Sum	849	~100	913	~100	1004	~100	988	~100	857	~100

2.5 Eksterne henvendelser

Det har vært to henvendelser til kommisjonen vedrørende forskning i 2015. Én henvendelse kom fra en student som ønsket å benytte sakkyndighetsrapporter for å belyse hvordan mor og far i en sak blir vurdert av henholdsvis mannlige og kvinnelige sakkyndige i sin hovedoppgave.

Kommisjonen har også mottatt en forespørsel fra Høgskulen i Sogn og Fjordane om muligheten for å bruke BSKs materiale til forskning på hva slags kunnskap de sakkyndige benytter i sine utredninger/rapporter. I samarbeid med en forskergruppe ved Regionalt kunnskapssenter for barn og unge (RKBU) i Bergen planlegges det oppstart av et forprosjekt tidlig i 2016.

Det er i tillegg mottatt innsynsbegjæringer fra privatpersoner i 2015.

2.6 Kommisjonens virksomhet i 2015

Kommisjonen har hatt to samlinger i 2015. Foruten generelle drøftinger om kriterier for bemerkninger, samt felles gjennomgang av enkelte rapporter, har kommisjonen hatt eksterne innledere til å snakke om følgende tema:

⁵ Basert på uttalelser fra barnevernledere på en samling i regi av Fylkesmannen i Rogaland i des.2015.

- Professor emeritus Svein Magnussen: «**Vitnepsykologi**»
- Psykologspesialist/stipendiat Stine Lehmann: «**Psykiske lidelser hos fosterbarn i skolealder**»

Barnesakkyndig kommisjon mottar henvendelser om deltakelse i møter, seminarer/undervisningsprogrammer og lignende med ønsker om informasjon om kommisjonens virksomhet. Kommisjonsleder har i 2015 hatt innledning om kommisjonen på en samling for barnevernledere i regi av Fylkesmannen i Rogaland. Videre har kommisjonsleder deltatt på en tverrfaglig konferanse i regi av Inntrøndelag tingrett, samt møtt med direktør for Domstoladministrasjonen. Kommisjonens leder har også i år hatt en forelesning per semester for psykologstudenter ved Universitetet i Oslo. Endelig har kommisjonsleder også møtt med leder av Foreningen for sakkyndige psykologer (FOSAP), med tanke på å få til noen jevnlige kontaktpunkter.

Det har i 2015 vært noen skriftlige henvendelser fra sakkyndige som var uenige i eller ikke forsto kommisjonens bemerkninger. Det har også vært enkelte henvendelser fra advokater og barnevernkontor som ønsket tilbakemelding på hvordan kommisjonens bemerkning skal tolkes. Tatt i betraktning det store antall rapporter kommisjonen har behandlet, har omfanget av denne type henvendelser vært lite.

Kommisjonen ble utvidet fra 10 medlemmer til 15 medlemmer ved oppnevningen i 2013. Utvidelsen medførte en bedring i arbeidssituasjonen for kommisjonsmedlemmene, og kommisjonsmedlemmene har gitt uttrykk for at de er svært fornøyde med dette. Total gjennomsnittlig saksbehandlingstid gikk merkbart ned i den forbindelse jf. punkt. 2.3.

2.7 Evaluering av Barnesakkyndig kommisjon

Nåværende kommisjons oppnevningsperiode utløp opprinnelig ved årsskiftet 2015/2016. Perioden ble imidlertid forlenget til september 2016. Dette skyldes en evaluering av kommisjonen som ble gjennomført i 2015 med rapport avlevert i oktober. Departementet fant det ønskelig å gjennomgå rapporten og se på behovet for endringer i kommisjonen før det ble foretatt oppnevning av ny kommisjon.

Målet med evalueringen var å få undersøkt om kommisjonen fungerer etter formål og hensikt, og om det bør gjøres endringer. Konsulentfirmaet Agenda Kaupang ble tildelt oppdraget og startet arbeidet i april.

I forbindelse med evalueringen har både leder og enkelte av kommisjonsmedlemmene blitt intervjuet. I tillegg er ansatte i sekretariatet intervjuet. SRF har vært behjelpelig med å finne frem rapporter og annen informasjon til evalueringen.

Resultatet av evalueringen viser at kommisjonen i all hovedsak fungerer etter hensikten slik det fremgår av Agenda Kaupangs konklusjon og anbefaling:

«Vår samlede vurdering er at etableringen av BSK har bidratt til økt rettsikkerhet i barnevernssaker, i tråd med intensjonene. BSK har bidratt positivt til kvalitet på sakkyndigrapporter og prosesser i avgjørelsesorganene. Kommisjonen har i hovedsak en sammensetning og kompetanse i tråd med intensjonen og har etablert gode og effektive arbeidsformer. BSK har den nødvendige uavhengigheten til BLD og håndterer habilitet i tråd med retningslinjer.»

Forbedringsforslagene i evalueringen dreier seg blant annet om å øke den utadrettete virksomhet og styrke den flerkulturelle kompetansen i kommisjonen.

Barnesakkyndig kommisjon er tilfreds med at det er gjennomført en evaluering, og at det ser ut som vi i all hovedsak har funnet frem til en arbeidsform som tilfredsstillende de fleste

forventninger. En bekymring er det imidlertid at de sakkyndige i mindre grad enn andre finner kommisjonen nyttig, selv om det fremgår at det er stor variasjon med hensyn til deres vurdering av kommisjonen.

3. SEKRETARIATET

3.1 Sekretariatets virksomhet 2015

Sekretariatet skal tilrettelegge for å sikre god kommunikasjon og saksflyt mellom sekretariatet og kommisjonens medlemmer. Sekretariatet har i løpet av 2015 ytt løpende administrativ og juridisk bistand til kommisjonen. Sekretariatets jurist behandler fortløpende innkommende innsynsbegjæringer og henvendelser om kommisjonens virkeområde, i tillegg til å være rutinemessig involvert i behandlingen av de rapporter hvor det er krav om tilleggssrapport eller alvorlige bemerkninger.

Også sekretariatet var gjenstand for den eksterne evaluering i 2015, jf. punkt 2.7. Rapporten konkluderer med at sekretariatet fungerer og ledes godt, og at det har vært viktig at det har blitt styrket siden kommisjonens oppstart.

3.2 Regnskap 2015

3.2.1 Kapittel 854, post 22

Det er gitt fullmakt til å belaste kapittel 854 post 22 med 7,55 mill. kr i 2015 inkludert mindreforbruket på kr 357 000 fra 2014⁶.

Per 31.12.15 er det belastet kr 7 377 060 på kapittel 854, post 22.

Tabell 3.1 Regnskapsrapport 2015

Kapittel 854 post 22	Regnskap 2015	Regnskap 2014
Sum lønn/ledergodtgjørelse/drift	2 896 440	2 996 278
Sum godtgjørelser/reiseutgifter	4 480 620	4 321 360
Sum	7 377 060	7 317 638

At utbetaling av godtgjørelser har økt selv om antall behandlede saker er noe lavere enn i 2014 antas i hovedsak å skyldes at kommisjonsmedlemmene ved årsskiftet 2014/2015 gikk over til en elektronisk løsning for utbetaling av honorar og reiseutgifter. Overgangen har medført en mer effektiv arbeidsflyt og raskere utbetalinger⁷. I tillegg har gjennomsnittlig saksbehandlingstid per sak per medlem gått opp noe jf. omtale i punkt 2.3.

Hovedårsak til mindreforbruket på 0,18 mill.kr antas å ha sammenheng med at det ble arrangert to samlinger for kommisjonen i 2015 mot tre i 2014.

⁶ Jf. belastningsfullmakt for 2015 – tillegg av 19.03.15

⁷ Godtgjørelser for saksarbeid utført i november ble tidligere ble utbetalt i januar /februar året etter. I 2015 er godtgjørelsen for saksarbeid i november utbetalt og inkludert i årets regnskapstall.